

TYGODNIK WILEŃSZCZYŻNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- W rejonie wileńskim odbywa się głosowanie na sołtysów **str. 3**
- Sztafeta na cześć wielkiego Rodaka **str. 4**

Rota

- Krystyna Wotejko – Osobowością Polonijną Roku im. Edyty Felszyńskiej **str. 1**
- Odpust ku czci św. Michała Archanioła i Kiermasz Dożynkowy w Szumsku **str. 1**

PRENUMERATA 2023

Do 19 października trwa prenumerata na listopad 2023 roku.

**Za 1,75 euro – miesięcznie
za 21,05 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,68 euro – miesięcznie
za 20,20 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Podsumowanie maratonu dożynkowego ZPL w rejonie wileńskim: 8 tysięcy uczestników i 150 zagród

Rekordowe dożynki w Rakańcach zakończyły przepiękny cykl imprez dożynkowych na Wileńszczyźnie

FOT. WIKTOR JUSIEL

Barwny, gwarny i wesoły maraton dożynkowy zakończył się w niedzielę 1 października w Rakańcach, gdzie pod hasłem „Dożynki Wileńszczyzny” odbyło się zorganizowane przez Związek Polaków na Litwie Święto Plonów.

Zgodnie ze staropolską tradycją dożynki rozpoczęły się od Mszy świętej dziękczynnej w kościele pw. Matki Bożej Dobrej

Rady w Rudominie, podczas której wierni dziękowali Bogu i rolnikom za tegoroczne plony. Mszę

(Dokończenie na str. 5)

Strajkowało prawie 2,2 tys. pedagogów

Według Agencji Edukacji Narodowej (NŠA) w strajku 2 października brało udział prawie 2,2 tysiąca pracowników oświaty i 122 placówki oświatowe.

(Dokończenie na str. 2)

Odpust w kościele pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Kamionce

Parafia z bogatą spuścizną

FOT. SALCINKALLT

Niezwykłe uroczysta była ubiegła niedziela w Kamionce. Tradycyjnie w pierwszą niedzielę października w kościele pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Kamionce odbywały się uroczystości odpustowe.

(Dokończenie na str. 4)

Od 1 października – nowe tablice rejestracyjne samochodów z Pogonią

Od października tego roku „Regitra” rozpoczęła wydawanie nowych tablic rejestracyjnych pojazdów z herbem państwa litewskiego – Pogonią. Wszystkie wcześniej wydane tablice rejestracyjne zachowają ważność i nie będzie konieczności ich wymiany.

Jak podkreśla Vaidas Dominauskas, dyrektor generalny „Regitry”, po zmianie wzoru cena usług i tablic rejestracyjnych nie ulegnie zmianie.

Przewidziano pewne wyjątki, gdy na tablicach rejestracyjnych nie będzie umieszczany herb Litwy. Pogoń nie będzie używana na dyplomatycznych tablicach rejestracyjnych, na tablicach przeznaczonych dla potężnych czterokołowców i dla pojazdów

wywożonych z kraju, również na tymczasowych tablicach rejestracyjnych do oznaczania pojazdów motorowych, przyczep, testów samochodów autonomicznych oraz na tabliczkach z numerem rejestracyjnym na rowerach.

W czerwcu 2022 roku litewski

Sejm przyjął poprawki do ustawy o godle państwowym, innych herbach i godłach, zgodnie z którymi od 1 października 2023 roku będzie można umieszczać herb Litwy na tablicach rejestracyjnych pojazdów silnikowych.

Fot. regitra.lt

Będą zmienione granice Wilna oraz rejonów wileńskiego i trockiego

We czwartek, 28 września, Sejm w pierwszym czytaniu przyjął projekt ustawy o zmianie granic Wilna oraz rejonów wileńskiego i trockiego. Proponowane zmiany dotknęłyby 54 mieszkańców siedmiu miejscowości na terenie trzech samorządów.

Na terenach tych samorządów

jest siedem miejscowości: w rejonie trockim – miasteczka Wysocki Dwór i Hanuszyszki, w Samorządzie Miasta Wilno – Wilno, w rejonie wileńskim – miasteczka Bezdany, Szumsk, Mejszagoła i Mickuny, których granice wymagają uściślenia, aby sprawnie wdrożyć przepisy ustawy o ziemi.

Obecnie na terenie Wilna gra-

nice samorządów przecinają 60 działek, w rejonie wileńskim – 67 działek, a w rejonie trockim – 2 działki.

Jak napisano w uzasadnieniu projektu, to, że granice samorządów przecinają niektóre działki oraz budynki, drogi, zbiorniki wodne, powoduje problemy przy planowaniu terytoriów i kształtowaniu granic działek. W rezultacie właściciele nieruchomości, geodeci, projektanci, organizatorzy tych robót i inne osoby napotykać różne trudności, dlatego konieczne jest ich rozwiązanie.

Projekt ustawy o zmianie granic rejonu trockiego, Wilna i rejonu wileńskiego został zainicjowany przez Radę Samorządu Miasta Wilno i przedłożony Sejmowi przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. W październiku ten projekt rozpatrzy jeszcze sejmowy Komitet ds. Zarządzania Państwem i Samorządów.

Fot. Marlena Paszkowska

W drodze kolejny duży ładunek „Orlenu Lietuva”. Wystąpiły przerwy w dostawie prądu

„Orlen Lietuva” kontynuuje prace modernizacyjne rafinerii w Możejkach. 30 września z Kłajpedy wyruszył w drogę do przedsiębiorstwa kolejny ładunek wielkogabarytowy – kolumna próżniowa.

Operator Dystrybucji Energii (ESO) był w tym okresie zobowiązany do czasowego wstrzymania dostaw energii elektrycznej dla części mieszkańców Kłajpedy i rejonu kłajpedzkiego, a także re-

jonów: kretyngańskiego, szkudzkiego i możejskiego.

Pracownicy ESO musieli

zdemontować linie napowietrzne i tymczasowo odciąć dopływ prądu na wszystkich odcinkach, na których linie napowietrzne utrudniały przejazd dużego ładunku. Potem zasilanie zostało przywrócone. ESO wyliczył, że na czas transportu ładunku konieczny będzie demontaż aż 178 węzłów linii napowietrznych na 145-kilometrowym odcinku oraz ich odbudowa.

Na podst. eso.lt

Strajkowało prawie 2,2 tys. pedagogów

(Dokończenie ze str. 1)

Spośród 2,1 tysiąca strajkujących pracowników oświaty – 1,93 tysiąca to nauczyciele.

Według NŠA większość nauczycieli strajkowało w Kłajpedzie, Wilnie, Olicie, Poniewieżu i Koszedarach.

Zdaniem związku zawodowego pracowników oświaty strajk potrwa cały miesiąc.

Związek zawodowy pracowników oświaty zażądał w tym roku 20-procentowej podwyżki wynagrodzeń nauczycieli. Domaga się także dodatkowej podwyżki wynagrodzeń o 30 procent od

stycznia przyszłego roku. W tym przypadku łączny wzrost wynagrodzeń wyniósłby 56 proc.

Propozycja Ministerstwa Edukacji, Nauki i Sportu aby w przyszłym roku podnieść płace nauczycieli o 21 procent, przy 10-procentowej podwyżce od stycznia, nie zadowolili związku zawodowego pracowników oświaty.

Oprócz podwyżek wynagrodzeń LŠDPS wyraził również potrzebę zmniejszenia liczby uczniów w klasach i obciążenia nauczycieli pracą.

Na podst. ELTA

W Mickunach powstał park środków inżynierskich

29 września w Mickunach, na terenie Wileńskiego Oddziału Państwowej Straży Granicznej otwarto pierwszy, pilotażowy park środków inżynierskich.

Tworzony nowy system kontroli obronności państwa, niezwykle istotny dla obronności państwa, składać się będzie z 18 tego typu parków środków inżynierskich – donosi Ministerstwo Ochrony Kraju.

W takich parkach gromadzone są bloki żelbetowe, konstrukcje żelbetowe przeciwpancerne, jeże przeciwczołgowe z metalu i inne środki inżynierskie, mające na celu stworzenie dodatkowego efektu kontroli obronności na granicy z Rosją i Białorusią.

Ogółem w kraju ma powstać 18 tego typu parków środków inżynierskich. Jak podaje resort obrony, planowane są też inne działania wzmacniające efekt kontroli obronności (tworzenie alei drzew, pogłębienie rowów melioracyjnych itp.).

Fot. Irv.lt

Litwa będzie kontrolować tranzytowane zboże z Ukrainy

Od środy, 4 października, kontrole ukraińskiego zboża, które jedzie w tranzycie przez Litwę, zostają przeniesione z granicy ukraińsko-polskiej na teren Litwy, do portu w Kłajpedzie.

Polski minister rolnictwa i rozwoju wsi Robert Telus odbył spotkanie online z ministrem polityki rolnej i żywności Ukrainy Mykołą Solskim i ministrem rolnictwa Litwy Kęstutisem Navickasem. Tematem rozmów była sprawa tranzytu ukraińskiego zboża przez Polskę i Litwę.

„Dogadaliśmy ważną sprawę. Od jutra kontrole z granicy ukraińsko-polskiej, jeśli chodzi o zboże, które jedzie w tranzycie przez Litwę, będą prowadzone na terenie Litwy, w porcie litewskim” – powiedział podczas konferencji prasowej Robert Telus.

Oceń, że „to jest dobra sprawa w budowaniu tego tranzytu, w budowaniu, tego korytarza solidarnościowego, który myślimy, jako Polska zbudowali w Europie”.

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kołosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze
środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Więcej ubóstwa na Litwie. Wzrasta inflacja i bezrobocie, PKB spada

Według danych za pierwszy kwartał tego roku, pozycja Litwy w tzw. indeksie ubóstwa pogorszyła się – informuje Litewski Instytut Wolnego Rynku (LLRI).

W końcu 2022 roku nasz kraj zajmował siódme miejsce wśród gospodarek Unii Europejskiej, które przeżywały największe trudności, a w ciągu trzech pierwszych miesięcy 2023 roku Litwa spadła na trzecie miejsce (im wyżej, tym gorzej).

Indeks ubóstwa (ang. misery index) jest wskaźnikiem ekonomicznym, który bazuje na takich danych jak stopa bezrobocia, zmiana PKB i poziom inflacji.

Początek 2023 roku był niezwykle trudny dla litewskiej gospodarki. W porównaniu ze średnią UE, wszystkie wyżej wymienione wskaźniki, składające się na indeks ubóstwa, w pierwszym kwartale były gorsze.

Na Litwie odnotowano spadek PKB (-2,1 proc.), który był drugi

co do wielkości w UE (po Irlandii, która zanotowała spadek o 2,8 proc.), a stopa bezrobocia wyniosła 7,7 proc., która była większa tylko w krajach Europy Południowej (Hiszpania, Grecja, Włochy). Wzrost bezrobocia i spadek PKB to główne przyczyny trudnych czasów, które sparaliżowały gospodarkę kraju.

W pierwszym kwartale 2023 roku, w porównaniu do czwarte-

go kwartału roku 2022, wskaźnik ubóstwa na Litwie gwałtownie wzrósł – z 8,4 do 11,7.

Jak wynika z indeksu, w pierwszym kwartale br. sytuacja była gorsza jedynie w Hiszpanii i Grecji, gdzie odnotowano wyjątkowo wysoki poziom bezrobocia. Tymczasem najlepszy wskaźnik pokazały Polska, Holandia i Słowenia.

Fot. Marlena Paszkowska

Pedagog z polskiej szkoły w gronie wyróżnionych

Z okazji zbliżającego się Dnia Nauczyciela wileński samorząd tradycyjnie nagroził nauczycieli za ich osiągnięcia, kreatywność, miłość do pracy i wspólnotowość. Spośród 128 kandydatów, zgłoszonych przez społeczność oświatową, rodziców i uczniów, wyłoniono 13 laureatów, wśród których jest nauczycielka matematyki z polskiej szkoły.

Uroczystość uhonorowania wileńskich nauczycieli przedszkoli i szkół ogólnokształcących odbyła się już po raz siódmy. Podczas wtorkowego koncertu na

Arenie ASG w Wilnie wyróżnionym pedagogom wręczono osobiste ekslibrisy i bony pieniężne o wartości tysiąca euro. W tym roku stołeczny samorząd nagroził 13 pedagogów. Wśród nich – nauczycielka z polskiej szkoły w Wilnie. To Teresa Januszkiewicz ze Szkoły w Leszczyńskach. Została doceniona za to, że już trzy lata koordynuje projekt cyfrowej klasy matematycznej Eduten Playground, stosuje atrakcyjne narzędzia do tworzenia zadań matematycznych przy użyciu narzędzi online, takich jak kahoot, wordwall, quizz itp. i potrafi wzbudzić cieka-

wość uczniów, rozwinąć umiejętność samodzielnego uczenia się, analizowania, dyskusowania i krytycznego myślenia, a przygotowała przez nauczycielkę uczniowie rywalizują w międzynarodowych i ogólnopolskich olimpiadach matematycznych, zdobywając wysokie miejsca. Również za udział w projekcie „Sztuka Badań. Uczymy się we wspólnocie” pedagog opracowała nowe metody nauczania na lekcjach matematyki, które zostały wypróbowane nie tylko przez szkolnych kolegów, ale także nauczycieli z innych miast.

Na podst. vilnius.lt

W rejonie wileńskim odbywa się głosowanie na sołtysów

W poniedziałek, 2 października rozpoczęło się internetowe głosowanie na sołtysów rejonu wileńskiego na kadencję 2023-2027. Mieszkańcy mogą oddać swój głos przez Internet do 6 października do godziny 15.00.

W sumie na terenie rejonu wileńskiego jest 158 sołectw. Sołtysi zostaną wybrani w 154 sołectwach.

Zgłoszono ponad 250 propozycji kandydatów. Pełną listę wraz z prezentacjami kandydatów moż-

na znaleźć tutaj: <https://www.vrsa.lt/kandidatai2023>

Na sołtysów będzie można głosować także w miejscu swo-

jego zamieszkania w dniach 9-13 października, w wyznaczonym dniu według harmonogramu.

Podczas głosowania w sołectwie konieczne jest posiadanie przy sobie dokumentu tożsamości.

Prawo głosu mają wyłącznie pełnoletni mieszkańcy rejonu wileńskiego. Głosować można tylko raz – internetowo lub fizycznie w sołectwie.

Wszystkie informacje na temat wyborów sołtysów w rejonie wileńskim na stronie <https://www.vrsa.lt/seniunaiciai2023>

Grypa przyszła wcześniej

W zeszłym tygodniu w klinikach Santara wykryto pierwszy przypadek grypy A(H3) – informuje Narodowe Laboratorium Zdrowia Publicznego (NVSPL).

„Objawy grypy A(H3) mogą być poważniejsze niż w przypadku niektórych innych rodzajów grypy. Należą do nich wysoka temperatura, silny kaszel, ból

gardła, zmęczenie i bóle mięśni. Grypa może atakować drogi oddechowe i zwiększać podatność na inne infekcje bakteryjne lub wirusowe, powodując bakteryjne lub wirusowe zapalenie płuc, zwane pneumonią. Jest to jedno z najpoważniejszych powikłań grypy” – informuje NVSPL.

Grypa A(H3) jest jednym z naj-

częstszych wariantów wirusa grypy A, wywołujących grypę sezonową.

Według NVSPL, sezon grypowy rozpoczyna się zwykle w 40. tygodniu roku i kończy w 20. tygodniu następnego roku. Wirus A(H3) wykryto w tym roku w 39. tygodniu, czyli wcześniej niż powinien zacząć się sezon grypy.

Na podst. nvspl.lt

Replika

Jak rozumiemy interes publiczny?

W ostatnich wyborach samorządowych w rejonie wileńskim, w drugiej ich turze, konserwatyści i liberalowie ponadstandardowo, ponadprzeciętnie i nawet ponadlogicznie zaangażowali się w poparcie kandydatury socjaldemokraty Roberta Duchneviča. Zaangażowanie ich było tak ponadstandardowe, że nie mogło nie zrodzić pytania: co wówczas jeszcze kandydat na mera im obiecał, że tak zapragnęli jego wyboru?

Można było domniemywać, że chodziło o stanowiska. I tak pewnie było, co potwierdziła chociażby ponadlogiczna postawa socjaldemokratów domagających się po wyborach dla konserwatystów stanowiska wicemera w koalicji wszystkich ze wszystkimi. Mieli rządzić w podstołecznym rejonie wszyscy ze wszystkimi bez opozycji, tworząc tym samym niespotykany dotychczas w demokracjach zachodnich casus. Gdy AWPL-ZChR zdecydowanie odmówiła, blamażu udało się uniknąć.

Gdy stanowiskiem nie udało się zapłacić, wydaje się, że powstała uparta chęć okazać wdzięczność w innym sposób. Wsparć mianowicie sektor prywatny, w którym ogromne sukcesy komercyjne odnosi małżonka lidera konserwatystów Gabrieliusa Landsbergisa i jej sieć przedszkoli „Vaikystes sodai”. Gdy po ostatniej decyzji Rady rejonu wileńskiego to wsparcie dla komercyjnych sieci przedszkoli znacząco obniżono, by nie popełnić błędu np. Wilna (gdzie wpompowano 52 mln w prywatne przedszkola, a celu i tak nie osiągnięto), marsowa zmarszczyła niezadowolona odezwe do mera, by ten niepomyślny dla nich wynik głosowania Rady zawetował, bo – ich zdaniem – interes publiczny mieszkańców został naruszony. Pytanie, jak określamy interes publiczny mieszkańców? Czy napewno w interesie publicznym jest wydawanie dużych sum z budżetu na prywatne przedszkola bez gwarancji rozwiązania problemu wolnych miejsc w placówkach przedszkolnych a priori?

Konserwatyści w swej pokrętnej logice w tej samej odezwie domagają się od mera, by ten zawetował też decyzję Rady o finansowym premiowaniu uczniów za nieprzeciętne postępy w nauce. Ta decyzja im również wydała się sprzeczna z interesem publicznym. Chyba tylko dlatego tak się im wydała, że jej inicjatorem był szef frakcji AWPL-ZChR w Radzie. Bo innej racjonalności w domaganii się wetowania decyzji, sprzyjającej motywacji do lepszej nauki uczniów, nie ma.

Pierwsze oczekiwania konserwatystów mer już zadowolili. Czekamy na dalszy rozwój wydarzeń...

Bernard Cyjan

P.S. Aha, jeśli o interesach publicznych mowa. Niech ktoś czytelnikom „Tygodnika” wyjaśni w jakim i czym interesie jest inwigilacja administracji samorządowej dokonywana przez doradcę mera Adaszkiewiczza, który domaga się informacji na piśmie od pracowników, kto, gdzie i ile czyta „Tygodnik Wileńszczyzny”. Standard jak na Białorusi...

CPRW zaprasza na terapię solną

W środku jesieni, a także w sezonie grypy, Centralna Przychodnia Rejonu Wileńskiego zaprasza na terapię solną.

W celu zwiększenia odporności na ostre infekcje wirusowe dróg oddechowych, poprawę zdrowia emocjonalnego i fizycznego pacjentów, a także zmniejszenia możliwej do uniknięcia śmiertelności z powodu chorób układu oddechowego, od lata 2022 r. w Centralnej Przychodni

Rejonu Wileńskiego działa grota solna, w której świadczone są usługi haloterapii dla dzieci i dorosłych.

Z zabiegu haloterapii mogą korzystać zarówno pacjenci Centralnej Przychodni Rejonu Wileńskiego, jak i innych placówek medycznych.

Na podstawie skierowania od lekarza medycyny fizykalnej czy rehabilitacji 5 zabiegów wykonywanych jest bezpłatnie. Dla osoby towarzyszącej dziecku do lat 10. i ze skierowaniem – cena 3 euro.

W celach profilaktycznych i leczniczych na zabieg można zgłosić się bez skierowania. Cena 1 zabiegu terapii solnej wynosi 6 euro.

Na terapię solną obowiązuje wcześniejsza rejestracja. Rejestracji można dokonać w recepcji Centralnej Przychodni Rejonu Wileńskiego lub dzwoniąc pod numer +370 5 247 0027. Na tę procedurę może zapisać także lekarz rodzinny.

Inf. Administracja Centralnej Przychodni Rejonu Wileńskiego

NOWINY znad Solczy

Sztafeta na cześć wielkiego Rodaka

Hołd papieżowi

Co roku 16 października społeczność polska na całym świecie obchodzi Dzień Papieski. Święto, ustanowione w 2005 roku przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, jest swoistym hołdem papieżowi Polakowi św. Janowi Pawłowi II.

16 października 1978 roku arcybiskup krakowski kardynał Karol Wojtyła, jako pierwszy kardynał z Polski, jak również pierwszy po 455 latach biskup Rzymu, nie będący Włochem, został wybrany na papieża i przybrał imię Jan Paweł II.

Z okazji obchodów kolejnej rocznicy wyboru Polaka na głowę Stolicy Apostolskiej, z inicjatywy Ejszyskiego Gniazda Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” przy współpracy ze starostwem gminy Ejszyski i Szkołą Sportową im. Antoniego Ratkiewicza 28 września w Ejszyskach odbyły się biegi sztafetowe. Sportowcy mieli do poko-

nia 6-odcinkową trasę ulicami miasta o ogólnej długości 2,3 km.

Biegacze rywalizowali w dwóch grupach wiekowych: grupa I – 2009 r. ur. rok i młodsi; grupa II – 2008 r. ur. i starsi. Jako pierwsi startowali zawodnicy grupy I. Na starcie stanęło 12 drużyn szkolnych. Pierwsze miejsce wywalczyli uczniowie Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, na drugim miejscu uplasowali się uczniowie Gimnazjum w Ejszyskach, a trzecie miejsce zajęła sztafeta z Gimnazjum im. Michała Balińskiego w Jaszunach.

W grupie II rywalizowały 4 drużyny. Na pierwszym schodku na podium stanęli uczniowie z Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, drugie miejsce zdobyli uczniowie z Gimnazjum im. Michała Balińskiego w Jaszunach, trzecie miejsce zajęła sztafeta z Gimnazjum im. Stanisłosa Rapolionisa w Ejszyskach.

Gratulacje zwycięzcom złożył starosta gminy Ejszyski Mirosław Bogdziun, zastępca kierownika Wydziału Oświaty i Sportu Administracji Samorządu Rejonu Solecznickiego Walerij Koczan, dyrektor Szkoły Sportowej im. Antoniego Ratkiewicza w Ejszyskach Romas Urvikis. Zwycięzcy otrzymali puchary i medale. W biegach uczestniczyli też uczniowie Gimnazjum im. Anny Krepsztul w Butrymańcach, Gimnazjum „Ryto” w Dziewieniszkach, Gimnazjum im. Ludwika Narbuta w Koleśnikach, Gimnazjum im. Elizy Orzeszkowej w Białej Wacie, Gimnazjum „Santarvė” w Solecznikach, Gimnazjum im. Tysiąclecia Litwy w Solecznikach oraz szkół podstawowych w Jaszunach i im. Mykolas Rudisa w Koleśnikach.

Profilaktyka wypalenia zawodowego w pracy nauczyciela

Kuracja sensem życia

27 września br. nauczyciele szkół rejonu solecznickiego spotkali się w Gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Solecznikach, aby porozmawiać o stresie w pracy nauczyciela, o sposobach radzenia sobie ze stresem w celu zapobiegania wypaleniu zawodowemu.

Poruszany temat jest bardzo ciekawy, ważny oraz aktualny. Dobre samopoczucie pracownika w każdym zawodzie ciągle pozostaje potrzebą bazową, a wypalenie zawodowe, które w dobie obecnej nabiera coraz szerszego wymiaru, jest zjawiskiem bardzo niebezpiecznym. Samopoczucie specjalisty w ogromnej

mierze wpływa na jego kontakty z otoczeniem, kreatywność, a ostatecznie – na produktywność pracy. To jest niezmiernie ważne w pracy nauczyciela, ponieważ nauczyciel jest w ciągłym kontakcie z bardzo wrażliwą grupą społeczną, jaką są dzieci i młodzież.

Szkolenia prowadziła dr Lilia Suchocka, osoba pochodząca z rejonu solecznickiego (absolwentka szkół w Wersocze i Koleśnikach), obecnie wykładowczyni na uniwersytetach w Lublinie i Kielcach, prezes Polskiego Towarzystwa Logoterapii i Noo-Psychosomatyki. Przy pomocy naukowych testów psychologicznych nauczyciele

Parafia z bogatą spuścizną

(Dokończenie ze str. 1)

Święto rozpoczęło się od Mszy św. celebrowanej przez proboszcza parafii ks. Raimundasa Macidulskasa. Na uroczystości obecny był także wicemer rejonu solecznickiego Waldemar Śliżewski, dyrektor administracji samorządu Grzegorz Jurgo, starosta gminy kamionskiej Teresa Paszkiewicz, a także rolnicy, przedsiębiorcy i mieszkańcy gminy.

– Cieszę się, że mieszkańcy starostwa Kamionka to jedna wielka i pracowita rodzina. Dzięki wszystkim za zaangażowanie i pomoc, życzę udanego święta – powiedziała rozpoczynając odpust w Kamionce starosta Teresa Paszkiewicz.

Uczestnicy święta częstowali się chlebem poświęconym przez proboszcza oraz posiłkiem przygotowanym przez lokalnych gospodarzy.

– Impreza w Kamionce odzwierciedla najważniejsze wartości – naszą wiarę, pielęgnowanie tradycji, poczucie wspólnoty. Zawsze ważne jest dążenie do tego, co przynosi dobro. Dzisiejsze święto potwierdza, że bycie razem jest najlepszym czasem. Życzę wszystkim dobrej imprezy i radości z przebywania w kręgu rodziny, znajomych, sąsiadów – powiedział w Kamionce wicemer Śliżewski.

Ze sceny starosta podziękowała i wręczyła prezenty dla osób, które przyczyniły się do przygotowania stoiska gminy kamionskiej podczas dożynek w Solecznikach. Listy dziękczynne zostały wręczone Janowi Gryńiewiczowi, Wiktorowi Gryńiewiczowi, Łucji Zajcewej, Teresie Pozniak, Aleksandrowi Aszmanniewiczusowi, Józefowi Andrzejewskiemu, Pawłowi Woronieckiemu, Irenie Muchlado. Za udział w rejonowym konkursie „Najładniejsza zagroda wiejska” starosta podziękowała Helenie i Josifowi Stanulewiczom oraz Mirenie i Janowi Klimom.

Na scenie gminnego święta wystąpiły zespoły „Gracioso”, „Ejszyszcianie”, „Art Of Music”

oraz zespół wokalny „Juduo”.

Kamionka jest znana od XVIII wieku, kiedy to była własnością Wierzbowiczów. W latach 1910-1911 zabudowania dworu wraz z całą ziemią stały się własnością Heleny Renigerowej. Kupiła ona dwór od Barbary Wanilewiczowej i Franciszka Chmielowskiego. Nowa właścicielka była potomkinią rodziny Wierzbowiczów – Heleną Wierzbowiczówną, która odzyskała skonfiskowane jeszcze w czasach carskich (po powstaniu 1863 r.) dobra rodzinne.

Wiadomo, że pod koniec XIX w. i na początku XX w. władze carskie prowadziły politykę rusyfikacji Litwy. W tym celu budowano cerkwie albo oddawano prawosławnym świątynie katolickie. Do 1863 r. przy wsi Kamionka stał kościół filialny, który po powstaniu miał być przekształcony w cerkiew prawosławną, ale staraniem mieszkańców majątku i wsi, by temu zapobiec, przez jedną noc go rozebrali. Deski i inne materiały budowlane oraz wyposażenie, pozostawili do domów i spali-

li. Miejsce, w którym stał kościół zaorali i zasiali owsem. Przybyły „urządnik” zastał świeżo zaorane pole. Drewniany kościół pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus, został wybudowany w latach 1926-1930 w miejscu poprzedniego, rozebranego w 1863 r., pod nadzorem i z pomocą lubianego przez wiernych ks. Franciszka Tyczkowskiego. Świątynia jest budowlą jednowieżową, wzniesioną na planie prostokąta, z niewielką wieżyczką i dwiema niskimi zakrystiami. W dniu konsekracji kościoła parafianie Kamionki przynieśli na piechotę z Wilna obraz św. Teresy. Majątek ziemski Kamionka do rodziny Renigerów należał do 1939 roku, kiedy to zaczęła się nacjonalizacja dóbr dworu. Ludwik Reniger został represjonowany i zesłany.

Do dziś nieduży drewniany kościół jest ozdobą wsi. Wewnątrz świątyni jest kilka zabytkowych rzeźb i obrazów. Co roku w październiku w dniu Świętej Teresy w Kamionce odbywa się odpust.

mieli możliwość określić swój własny poziom wypalenia zawodowego oraz poziom stresu, zastanowić nad bazowymi wartościami w swoim życiu, porozmawiać o priorytetach. Pomocne stało się również korzystanie ze źródeł logoterapii, jako psychoterapii egzystencjalnej ciągle poszukującej sensu życia, której głównym zadaniem jest – leczenie sensem.

Takie spotkania przynoszą niezmiernie korzyści oraz wzbogacają o wiedzę z zakresu psychologii człowieka, pomagają dotrzeć do przyczyn problemu wypalenia zawodowego oraz dzięki odpowiedniej profilaktyce zminimalizować jego skutki.

Przeważający wkład w organizację szkoleń wniósł prezes Stowarzyszenia Ziemi Wersockiej

oraz dyrektor Wschodnioeuropejskiego Instytutu Viktora Frankla na Litwie, Grzegorz Suchocki, który był inicjatorem spotkania oraz poprzez działalność projektową zapewnił jego finansowanie. Szkolenia zostały zrealizowane dzięki środkom z projektu finansowania działalności organizacji pozarządowych samorządu rejonu solecznickiego.

Rekordowe dożynki w Rakańcach zakończyły przepiękny cykl imprez dożynkowych na Wileńszczyźnie

(Dokończenie ze str. 1)

świętą celebrował proboszcz parafii w Rudominie ks. Jan Matuszewicz.

Po nabożeństwie święto przeniosło się na plac przy szkole w Rakańcach.

Podsumowanie maratonu dożynkowego - 8 tysięcy uczestników i 150 zagród

Święto poprowadził znany i lubiany na Wileńszczyźnie gawędziarz Dominik Kuziniewicz vel Wincuk Bałbatunszczyk, który jako pierwszego o zabranie głosu poprosił gospodarza imprezy – prezesa Związku Polaków na Litwie, posła do Parlamentu Europejskiego Waldemara Tomaszewskiego.

Prezes ZPL podziękował zespołom, które uświetniły swoimi występami święto, a także pod-

Następnie prezes ZPL zaprosił na scenę centralny sztab organizacyjny dożynek w Rakańcach: członków zarządu ZPL Andrzeja Żabiłowicza, Tadeusza Aszkielańca, Władysława Trybocką, Lilię Grygorowicz, Józefa Szatkiewicza, miejscowy rakański sztab: Danutę Ciecianiec, Marię Dzikowicz oraz prezesów: Marię Dobrowolską ze Skojdziszek, Jolantę Abramczyk z Pogir, Natalię Bełogołowko z Niemieża, Mirosława Wojciulewicza z Rudomina, Reginę Kudinową z Porudomina, którym wręczył dyplomy uznania.

Związek Polaków na Litwie na straży polskiej kultury i języka

Jak zauważył W. Tomaszewski, liczne święta dożynkowe, które odbywały się w tym roku na Wileńszczyźnie miały wspólne cechy, ale także różniły się okre-

słowami, które spotkały się z aplauzem publiczności, zakończył swe przemówienie.

Prowadzący Dominik Kuziniewicz vel Wincuk Bałbatunszczyk przedstawił przybyłym do Rakańców gości: posłów na Sejm RL z ramienia Akcji Wyborczej Polaków

która zamyka wieniec dożynkowy. Mamy ostatnie dożynki, mamy już październik, mamy jednak wspaniałą nastrój ponieważ na tych naszych lokalnych dożynkach rozbrzmiewa polska mowa, pieśń polska i nasza wdzięczność dla rolników, gospodarzy za ich pracę, wdzięczność dla pana Boga, że ten rok był dobry i wynagrodził nas obficie warzywami i owocami tej ziemi. Dzisiaj mamy powód, żeby tym wszystkim wspólnie się cieszyć. Życzę państwu dobrej zabawy, życzliwości, by następny rok obdarzał nas obficie owocami tej ziemi, ale też naszą jednością i życzliwością. Wszystkiego dobrego!" – mówiła posłanka Rita Tamašunienė.

Wspólna praca społeczna daje plon i owoce

„Cieszę się, że wspólnie możemy dzisiaj dziękować za dary i plony tego roku, za codzienny chleb, za owoce i warzywa, które mamy na naszym stole. Dożynki to jednak także pielęgnowanie naszych tradycji, polskiej piosenki, polskiego tańca. Bardzo się cieszę, że widzę dziś tyle zespołów - to właśnie ta nasza wspólna praca społeczna daje ten plon i owoce. Zawsze bądźmy w jedności, bądźmy w naszej prężnej wspólnoty, nie zapominajmy dziękować wspólnie i wspólnie się cieszyć” – mówiła wicemer rejonu wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė.

By na naszych stołach nigdy nie zabrakło chleba

W imieniu radnych rejonu wileńskiego z ramienia AWPL-ZChR przemawiał przewodniczący frakcji AWPL-ZChR w radzie Samorządu Rejonu Wileńskiego Waldemara Urbana, radnych Samorządu Rejonu Wileńskiego z ramienia AWPL-ZChR: Stanisława Adomaitisa, Wiktora Bojarowicza, Iwonę Kazakiewicz, Mirosławę Klim, Karolinę Petrusiewicz, Roberta Rackiewicza oraz Honoratę Romanowską.

Mamy powód do wspólnej radości

„Jest to piękna wiązanka polskich dożynek Wileńszczyzny,

ślona treścią. Podkreślił także, że zadaniem Związku Polaków na Litwie jest pielęgnowanie polskiej kultury i języka i „te imprezy temu służą: są prowadzone w języku polskim, dyplomy również są w języku polskim, wszystkie napisy są w języku polskim.” „Tego typu święta mają na celu także promowanie polskich nazw miejscowości, tak, by języka polskiego było jak najwięcej w przestrzeni publicznej” – dodał.

W. Tomaszewski obiecał także, że ZPL w przyszłości również będzie organizowało tego typu imprezy: „Będziemy mieli kilka naszych, polskich imprez, ale zapraszamy na nie wszystkich, gdyż Wileńszczyzna jest wielonarodowa i wielokulturowa”.

„Niech żyją nasze dożynki w Rakańcach, niech żyje nasza Ojczyzna Wileńszczyzna!” – tymi

kreślił, że w Rakańcach są to już dziewiąte tak hucznie obchodzone dożynki organizowane przez Związek Polaków na Litwie. „Ponad 40 kół angażowało się w organizację tych świąt” – dodał.

Podsumowując maraton dożynkowy na Wileńszczyźnie, Waldemar Tomaszewski mówił, że w sumie w dożynkach organizowanych przez ZPL wzięło udział ponad 8 tysięcy osób, było utworzonych aż 150 zagród: „Szanowni Państwo, sami sobie wyobraźcie ile pracy włożyli w to nasi gospodarze i gospodynie” – powiedział. „W Rakańcach pobiliśmy rekord – mamy aż 22 zagrody, 22 miejscowości!” – mówił W. Tomaszewski, jednocześnie dodając, że przy zagrodach będą wręczane dyplomy uznania i upominki – łącznie zostanie ich wydanych aż dwieście.

nie tym dożynkowym świętem.” – mówił. W. Urban podkreślił także, że podziękowania należą się rolnikom – tym większym i tym mniejszym, a także tym, którzy uprawiają coś dla siebie, w swoim ogródku. „Dziękujemy za chleb, który jemy na co dzień, życzę by go nigdy na naszych stołach nie zabrakło” – dodał.

Święto plonów, jego uczestników, a także starannie przygotowane zagrody pobłogosławił proboszcz rudomińskiej parafii ks. Jan Matuszewicz.

Podziękowania za całoroczny trud pracy na roli oraz poświęcenie się pielęgnowaniu ziemi żywicieli

Tradycyjnie podczas święta uhonorowano i podziękowano rolnikom za ich trud i codzienną pracę. Nagrody i dyplomy z podpisem prezesa ZPL rolnikom z gminy Czarny Bór, Niemieź, Pogiry, Mariampol, Rudomino, wręczyły: wicemer rejonu wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė, wieloletnia mer rejonu wileńskiego Maria Reksć oraz wieloletnia dyrektorka administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Lucyna Kotłowska. Na dyplomach możemy przeczytać podziękowania za „całoroczny trud pracy na roli, poświęcenie się pielęgnowaniu ziemi żywicieli”. „To dzięki Waszemu ogromnemu wysiłkowi możemy powszechnie cieszyć się darami naszych pięknych pól, łąk i sadów. Niech uzyskiwane plony będą zawsze obfite, a rolnicza praca spotyka się z szacunkiem, wdzięcznością, należytą uwagą ze strony władz i całego społeczeństwa” – czytamy.

O oprawę artystyczną święta zadbały zespoły Wileńszczyzny: zespół wokalny „Korzyść” z Mariampola, zespół „Landwarowianka”, zespół pieśni i tańca „Rudomianka”, zespół wokalny „Ale Babki” z Niemieża, zespół tańca ludowego „Hałas” z Czarnego Boru, zespół wokalny „Ballada” z Wojdat, zespół tańca ludowego „Kropelki” z Mariampola, zespół wokalny „Borowianka” z Czarnego Boru. Wszyscy artyści, którzy uświetnili swoimi występami dożynki otrzymali dyplomy z podziękowaniami oraz słodkie upominki.

Organizatorami dożynek w Rakańcach był Związek Polaków na Litwie Wileński Rejonowy Oddział, koło ZPL w Mariampolu, koło ZPL w Rudominie, koło ZPL w Czarnym Borze, koło ZPL w Pogirach, oraz koło ZPL w Niemieżu.

Fot. Wiktor Jusiel i Robert Rackiewicz

(Fotoreportaż na str. 21 „Roty”)

Dla najzdolniejszych uczniów rejonu wileńskiego – nagrody pieniężne

25 września, na posiedzeniu Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego ostatecznie zatwierdzono decyzję o przyznaniu premii pieniężnych za dobre osiągnięcia w nauce uczniom klas 5-10 szkół ogólnokształcących oraz klas I-IV gimnazjów, działających na terenie rejonu.

„W opisie trybu postępowania został uwzględniony wniosek administracji, który zawierał szereg propozycji technicznych. Promocja obejmie wszystkie placówki oświatowe rejonu wileńskiego, niezależnie od ich podporządkowania, czy to Samorząd, czy Ministerstwo Oświaty i Nauki” – powiedział Waldemar Urban, pomysłodawca pomysłu, przewodniczący frakcji Akcji Wyborczej Pola-

ków na Litwie- Związku Chrześcijańskich Rodzin.

Głównym celem podjętej decyzji jest ocena osiągnięć uczniów rejonu wileńskiego w roku szkolnym, aby zachęcić zdolnych

uczniów do wysokiej motywacji.

„Nowy porządek będzie nie tylko narzędziem zachęcającym i motywującym wszystkich uczniów do doskonalenia i osiągnięcia wyższych wyników w na-

uce, ale także zwróci uwagę na to, że wysiłki i osiągnięcia zostaną zauważone i docenione” – mówi W. Urban.

Zgodnie z zatwierdzonym „Opisem procedury wspierania uczniów szkół ogólnokształcących działających na terenie Samorządu Rejonu Wileńskiego, podległych samorządowi i państwu za osiągnięcia w nauce” uczniom klas 5-10 i klas I-IV gimnazjalnych za roczne oceny ze wszystkich przedmiotów edukacyjnych zostanie przyznana kwota 500 euro (10 punktów) oraz 250 euro dla maturzystów za każde 100-punktów z państwowego egzaminu maturalnego (podane kwoty są kwotami brutto). Wraz z premią zostanie wręczony pamiątko-

wy upominek z logo samorządu.

Placówki oświatowe będą zobowiązane do przekazania informacji o uczniu spełniającym wszystkie wymagania Wydziałowi Oświaty Samorządu Rejonu Wileńskiego nie później niż w terminie dwóch dni roboczych po zakończeniu sesji państwowych egzaminów maturalnych. Ostateczną decyzję o przyznaniu premii podejmie Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego. W opisie procedury przewidziano także, że uroczyste wręczenie nagród nastąpi podczas posiedzenia Rady, w czasie uroczystości zakończenia roku szkolnego lub podczas wręczenia świadectw ukończenia szkoły, z udziałem przedstawicieli Rady.

(S-3463)

Spółeczności Rukojń zaprezentowano i uroczystie otwarto nową przestrzeń rekreacyjną i wspólnotowy dom opieki dla dzieci

W piątek samorząd rejonu wileńskiego zaprosił społeczność Rukojń do korzystania z nowo przestrzeni publicznej przeznaczonej do rekreacji i sportu oraz oficjalnie otworzył i zaprezentował społeczeństwu nowy wspólnotowy dom dla dzieci bez opieki rodzicielskiej.

Mer samorządu rejonu wileńskiego, który wziął udział w otwarciu i przecięciu symbolicznych wstęg, cieszył się, że rejonowi wileńskiemu udaje się realizować szereg projektów, buduje się coraz więcej atrakcyjnych obiektów służących wypoczynkowi, rekreacji i sportowi, i należyta uwaga poświęca się sferze społecznej.

„Celem samorządu rejonu wileńskiego, polityków i całej administracji jest stworzenie bezpiecznego, wygodnego i atrakcyjnego środowiska życia. Wszyscy dążymy do tego, aby nasze osiedla tętniły życiem, naszym priorytetem są dzieci. To nie przypadek, że w pobliżu mamy także wspólnotowy dom opieki dla dzieci. Pomoc społeczna jest bardzo potrzebna, to mocna strona naszego samorządu. Te dwa nowe obiekty to inwestycja w naszych ludzi, w nasze dzieci” – mer pogratulował społeczności Rukojń i przekazał księgarnię-bibliotekę plenerową do publicznego dzielenia się książkami.

Mer złożył także gratulacje pracownikom socjalnym, którzy 27 października świętowali swoje święto zawodowe. „Wykonujecie ogromną pracę, ważną dla całego naszego społeczeństwa, ważną dla naszych dzieci, dla naszej przyszłości. Dziękuję Wam za to” – mówił mer.

W otwarciu uczestniczyli także i mieszkańcom Rukojń złożyli gratulacje: dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego, a także poseł na Sejm RL Czesław

Olszewski, radna Maria Reksć, przedstawiciele wydziałów Inwestycji i Usług Społecznych dla Rodziny i Dzieci, starosta Rukojń Anżela Stankiewicz, proboszcz parafii pw. św. Michała Archanioła w Rukojniach ksiądz Wacław Wołodkiewicz, przedstawiciele instytucji społecznych rejonu wileńskiego oraz placówek oświatowych działających na terenie wsi.

Występem artystycznym cieszyli uczniowie klas 1-4 Gimnazjum w Rukojniach i zespół wokalny „Echo”.

„Niejeden projekt zrealizowano na terenie osiedla. Co

się projektem, dbajcie o niego, chroncie ten wspaniały teren rekreacyjny, aby cała społeczność mogła się nim cieszyć jak najdłużej” – powiedział dyrektor administracji.

Nowa przestrzeń rekreacyjna w Rukojniach – to projekt zrealizowany z funduszy strukturalnych UE „Aranżacja głównej przestrzeni publicznej wsi Rukojnie w celu dostosowania jej do potrzeb rekreacyjnych mieszkańców”.

Po realizacji projektu uporządkowano teren parku wsi o wielkości 123 arów, zlokalizowanego obok Gimnazjum w Ru-

kojniach. Na terenie wybudowano zadaszoną scenę plenerową z ławkami dla widzów, wytyczono ścieżki dla pieszych, ustawiono ławki parkowe, zamontowano stojaki na rowery, a także zamontowano oświetlenie.

Na terenie obiektu znajduje się także plac zabaw dla dzieci z drabinkami, huśtawkami i zjeżdżalnią o powierzchni 110 m kw., plac z 5 urządzeniami do uprawiania sportów na świeżym powietrzu.

Całkowita wartość projektu sięga ponad 240 tys. euro. Prace

wykonała spółka „A&T Statyba”. Tego dnia, tuż obok nowej przestrzeni rekreacyjnej w Rukojniach został otwarty wspólnotowy dom opieki dla dzieci, w którym po uzyskaniu licencji będzie mieszkać 7 niepełnoletnich dzieci, pozostawionych bez opieki rodzicielskiej. Wspólnotowy dom opieki dla dzieci w Rukojniach należy do Centrum Kryzysowego Rodziny i Dziecka Rejonu Wileńskiego.

Leokadia Pawtel, dyrektorka Centrum Kryzysowego Rodziny i Dziecka Rejonu Wileńskiego, podziękowała przedstawicielom władzy za pozytywne decyzje w ze względu na sytuację rodzinną, rodzice nie mogli im tego zapewnić. Celem tych domów zastępczych i pracujących w nich pracowników socjalnych jest zapewnienie dziecku znajdującemu się pod opieką (kuratela) i zakwaterowanemu w tych domach opieki, edukacji, opieki zdrowotnej, usług socjalnych, pełnego uczestnictwa w społeczeństwie i włączenia społecznego, aby zapewnić ochronę praw dziecka i uzasadnionych interesów oraz jego reprezentowanie” – powiedziała dyrektor Centrum L. Pawtel.

Po przecięciu symbolicznej wstęgi otwarcia dyrektor Centrum zaprosiła do obejrzenia lokalu.

W odrestaurowanym i zmodernizowanym budynku dawnego komisariatu policji w Rukojniach powstał Wspólnotowy Dom Opieki dla Dzieci. Na remont budynku i adaptację domu dziecka przeznaczono około 180 tys. euro.

W dwupiętrowym budynku znajdują się jedna i trzy dwuosobowe sypialnie, przestronny i przytulny salon połączony z kuchnią oraz pokój wypoczynkowy. W budynku znajduje się pomieszczenie dla pracowników socjalnych, pralnia, magazyny, zaplecze sanitarne. Cały teren o powierzchni 40 arów jest ogrodzony, zadbane, rosną stare drzewa, jabłonie, jest altana, plac zabaw dla dzieci. Budynek jest w dogodnej lokalizacji, w centrum wsi Rukojnie, w promieniu kilkuset metrów znajdują się cała niezbędna infrastruktura, w pobliżu znajduje się szkoła i przedszkole, ambulatorium itp.

25 września br. na posiedzeniu Rady zatwierdzono utworzenie 6 nowych etatów pracy z dziećmi we wspólnotowym domu opieki dla dzieci – 2 pracowników socjalnych i 4 pracowników opieki indywidualnej.

(S-3464)

najmniej 4-5 projektów: budynek ambulatorium, dom kultury, plac zabaw, skwer itp. Realizacja projektów trwa długo, każdy projekt ma swoją własną historię i wyzwania, z jakimi muszą się zmierzyć specjaliści realizujący te projekty. Dziękuję za włożoną pracę i życzę, abyście nie tracili motywacji do realizacji projektów, nie tracili umiejętności generowania pomysłów i nie bali się wyzwań. Dziękuję także wykonawcom projektu, którzy realizują pomysły. Cieszcie

się sprawie rozbudowy sieci usług socjalnych dla mieszkańców rejonu wileńskiego.

„Jestem wdzięczna, że mamy takie decyzje, gdy myślimy o naszych dzieciach. To już piąty wspólnotowy dom opieki dla dzieci w rejonie. Kto tu będzie mieszkał? Takie same dzieci będą uczęszczać do tych samych instytucji edukacyjnych, bawić się na tych samych placach zabaw. Te same dzieci, które potrzebują opieki i miłości rodziców, domowego komfortu i ciepła. Niestety,

W stolicy

Globalna inicjatywa edukacyjna

Administracja Samorządu m. Wilna i organizacja pożytku publicznego „Nectarus” – oficjalni reprezentanci Sieci Miast Uczących się na Litwie – podpisali porozumienie o współpracy.

Miasta Uczące się (ang. *Cities of Learning*) to globalna inicjatywa na rzecz edukacji formalnej i nieformalnej, której celem jest uczynienie nauki otwartą, włączającą i dostępną. Sieć Miast Uczących się skupia ponad 40 miast z 20 krajów w Europie i na świecie. Każde miasto, które dołącza do sieci, otrzymuje dostęp do platformy miast, na której podana jest informacja o możliwych działaniach.

Na wirtualnej platformie różne organizacje mają możliwość zaprezentowania swoich prze-

strzeni, działalności edukacyjnej czy wolontariackiej. Platforma ta pozwala na łatwy i szybki sposób dotrzeć do informacji, a działalności i osiągnięcia każdego uczącego się są oceniane cyfrową od-

znaką odzwierciedlającą zdobyte kompetencje.

Proponowane działalności w Wilnie można znaleźć na stronie internetowej vlnius.cityoflearning.eu lub w aplikacji na smartfony.

Konferencja naukowa dwóch akademii

Litewska Akademia Nauk i Izraelska Akademia Nauk Ścisłych i Humanistycznych w dniach 10-11 października zapraszają na międzynarodową konferencję naukową „Intelektualne dziedzictwo Żydów wileńskich”.

Rok 2020 był ogłoszony na Litwie Rokiem Gaona Wileńskiego i Historii Żydów na Litwie z okazji 300. rocznicy urodzin wybitnego żydowskiego myśliciela. Planowano wówczas zorganizować w Wilnie konferencję Litewskiej Akademii Nauk i Izraelskiej Akademii Nauk Ścisłych i Humanistycznych. Niestety, z powodu pandemii nie udało się wówczas zrealizować tego zamiaru. Po zakończeniu pandemii postanowiono urzeczywistnić pomysł wspólnej konferencji. W zwią-

ku z jubileuszem 700-lecia Wilna oraz uwzględniając wpływ narodu żydowskiego i jego kultury na historię Wilna postanowiono rozszerzyć cel konferencji i przeanalizować w jej trakcie niezwykle bogate dziedzictwo intelektualne Żydów wileńskich poczynając od XVIII wieku oraz jego wpływ na Wilno i cały świat. W pierwszym dniu konferencji omawiana będzie problematyka dziedzictwa intelektualnego Żydów wileńskich w XVIII-XIX wieku, w drugim dniu natomiast – proces modernizacji intelektualnej Żydów wileńskich oraz rozproszenie Żydów wileńskich.

Dzięki wsparciu Rady Litewskiej Akademii Nauk na konferencję udało się zaprosić światowej sławy ekspertów ds. historii i kultury Żydów. Na konferencję

przybędą: prof. Israel Bartal, prof. David E. Fishman, prof. David G. Roskies, prof. Benjamin Brown, prof. Alex Lubotzky, prof. Marcin Wodziński, dr Jon Seligman, prof. Avner Holtzman, prof. Tsvia Walden i prof. Mordechai (Motti) Zalkin.

Referaty podczas konferencji wygłoszą również litewscy naukowcy: prof. Giedrė Jankevičiūtė, prof. Mindaugas Kvietkauskas, dr Lara Lempertienė, prof. Jurgita Verbickienė, doktorantka Saulė Valiūnaitė.

Niezwykle ważnym celem konferencji jest wspieranie współpracy naukowej Litewskiej Akademii Nauk i Izraelskiej Akademii Nauk Ścisłych i Humanistycznych. Jest to pierwsze zorganizowane przez te dwie akademie przedsięwzięcie.

Dedykowany Uniwersytetowi Wileńskiemu utwór japońskiego kompozytora

W dzwonnicy akademickiego kościoła św. Janów otwarto stałą instalację dźwiękową. Można tu usłyszeć utwór „Invisible Angels” („Niewidzialni aniołowie”), skomponowany przez jednego z najwybitniejszych współczesnych kompozytorów japońskich Toshio Hosokawy specjalnie dla Uniwersytetu Wileńskiego.

„Invisible Angels” to utwór na skrzypce i akordeon (wykonawcy – Ieva Sipaitytė i Raimondas Sviackevičius). Światowa premiera miała miejsce 6 maja br. w kościele św. Janów w ramach zorganizowanego z okazji 700-lecia Wilna festiwalu muzycznego „Muzyka w przestrzeni”. Organizato-

rem festiwalu była agencja „Meno genas” i „LEnsemble Vilnius”.

Siedmiu zaproszonych światowej sławy kompozytorów specjalnie z okazji jubileuszu Wilna skomponowało i dedykowało swoje utwory wybranym miejscom w stolicy. Jednym z nich jest Uniwersytet Wileński. T. Hosokawę zaintrygowała nie tylko przestrzeń głównych budynków uniwersyteckich, ale też znaczenie historii uniwersytetu dla miasta i całego kraju.

Urodzony w Hiroszynie T. Hosokawa studiował pianistykę w Tokio. Kontynuował naukę na Uniwersytecie Sztuk Pięknych w Berlinie (Niemcy), gdzie studiował kompozycję. Jest obecnie uznanym na świecie kompozyto-

rem, komponuje muzykę teatralną i filmową, utwory na orkiestrę. Jest laureatem wielu nagród, w tym – Nagrody Fundacji Japońskiej. Uehonorowany został Medalem Goethego za wkład w rozwój japońsko-niemieckich stosunków kulturalnych.

Stalą instalację dźwiękową można usłyszeć w dzwonnicy kościoła św. Janów (ul. Šv. Jono 12) na II piętrze po nabyciu biletu wstępu od poniedziałku do niedzieli o godz. 11.00, godz. 12.00, godz. 13.00, godz. 14.00, godz. 15.00, godz. 16.00, godz. 17.00 i godz. 18.00.

Dzwonnica kościoła św. Janów jest czynna w sezonie letnim, w tym roku – do 20 października.

Gratulujemy pięknego jubileuszu sekretarce-referentce wydziału oświaty **Reginie STUPAK** i życzymy aby nigdy nie opuszczała energia a miłość i zrozumienie bliskich osób towarzyszyły przez całe życie.

Administracja Samorządu Rejonu Wileńskiego

20 października 2023 r. o godz. 10.00
w dużej sali samorządu odbędzie się

POSIEDZENIE RADY SAMORZĄDU REJONU WILEŃSKIEGO

Posiedzenie można obserwować na: <https://youtu.be/M2TWtxjENq4>
Robert Duchniewicz, mer Samorządu Rejonu Wileńskiego
(S-3462)

„Neakivaizdinis Vilnius” również w języku angielskim

Obecnie ponad 100 tras po Wilnie z propozycjami miejsc rozrywki, degustacji, możliwości zwiedzania muzeów czy terenów zielonych dostępne są również w aplikacji mobilnej „Neakivaizdinis Vilnius” („Wilno zaocznie”) w języku angielskim oraz na uzupełnionej o język angielski stronie neakivaizdinisvilnius.lt.

Angielska wersja aplikacji mobilnej „Neakivaizdinis Vilnius” i angielska wersja strony internetowej neakivaizdinisvilnius.lt zawierają wszystkie opracowane w ciągu czterech lat trasy tematyczne i po dzielnicach miasta, trasy rowerowe i komunikacji miejskiej, rubrykę „Po wykładach”. Składają się na nią rady i pomysły na spędzenie czasu wolnego po wycieczkach po Wilnie – stale odnawiane są oferty restauracji i kawiarni, placówek kulturalnych, sklepów i miejsc rozrywki. Informację uzupełniają również setki zdjęć i map. Na stronie internetowej dostępne są już wydania w języku angielskim „Wpisane na listę UNESCO historyczne centrum Wilna”, gra-mapa „Wilno dla dzieci”, „Smaczne Wilno”. W najbliższym czasie na język angielski przetłumaczone zostaną inne popularne wydania, jak również nagrania audio o trasach.

Informacja platformy „Neakivaizdinis Vilnius” w języku angielskim skierowana jest przede wszystkim do osób, które odwiedzają Wilno nie po raz pierwszy i znają już miasto – zwiedzili najpopularniejsze zabytki, wypróbowali popularne oferty i szukają sposobów na głę-

szce poznawanie Wilna, jego historii, kultury oraz chęć odkrywać ulubione przez wilnian miejsca. Wśród najpopularniejszych w tym roku tras platformy „Neakivaizdinis Vilnius” są: „Wileńska sztuka uliczna”, „Historie otwartych podwórz”, „Labyrinthami najwęższych uliczek”, „Odblaski historii Ukrainy”, „Historyczne kawiarnie miasta”.

Ekipa platformy „Neakivaizdinis Vilnius” liczy na to, że aplikacja i strona platformy w języku angielskim będą aktualne przede wszystkim dla mieszkańców w Wilnie obcokrajowców (pracowników ambasad, przedstawicieli międzynarodowego biznesu, uczestników wymiany akademickiej i in.), których w stolicy jest około 30 tys., turystów z zagranicy i wreszcie – mieszkańców za granicą Litwinów, którzy by chcieli zaprosić do Wilna swoich przyjaciół i znajomych.

„Neakivaizdinis Vilnius” to realizowany przez Samorząd m. Wilna projekt alternatywnego poznawania Wilna, zachęcający do badania Wilna pieszo, rowerem i komunikacją miejską na nieodpłatnych trasach tematycznych na stronie www.neakivaizdinisvilnius.lt, w aplikacji „Neakivaizdinis Vilnius” (Google Play lub Apple Store), w magazynie „Neakivaizdinis Vilnius”, w sieciach społecznościowych Facebook i Instagram.

✝ W bolesnej godzinie składamy wyrazy głębokiego współczucia specjalście ds. bezpieczeństwa pracy i obrony cywilnej **Dariuszowi MIKULEWICZOWI** z powodu śmierci ukochanej Mamy.

Administracja Samorządu Rejonu Wileńskiego

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 5 października	Piątek 6 października	Sobota 7 października	Niedziela 8 października	Poniedziałek 9 października	Wtorek 10 października	Środa 11 października
15°C	11°C	16°C	14°C	10°C	10°C	15°C
11°C	7°C	8°C	9°C	5°C	2°C	6°C
Księżyc:						
X 06 OSTATNIA KWADRA		X 14 NÓW		X 22 1 KWADRA		X 28 PEŁNIA

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 5 października

Światowy Dzień Nauczyciela
Słońce: wsch. – 7.27, zach. – 18.45
Długość dnia – 11 godz. 18 min.
Amy, Apolinarego, Faustyny, Flo-ry, Maura, Placyda, Rajmunda

Piątek, 6 października

Słońce: wsch. – 7.29, zach. – 18.43
Długość dnia – 11 godz. 14 min.
Artura, Bronisława, Brunona, Romana

Sobota, 7 października

Matki Boskiej Różańcowej
Słońce: wsch. – 7.31, zach. – 18.40
Długość dnia – 11 godz. 09 min.
Bachusa, Ernesta, Justyny, Marii, Marka, Mateusza, Mireli, Sergiusza

5 PAŹDZIERNIKA

1823 – urodził się Placyd Franciszek Feliks Jaroński, pianista, kompozytor (*Dumki fortepianowe*), pedagog (zm. 1895).

– ukazało się pierwsze czasopismo medyczne na świecie „The Lancet”; ukazuje się do dziś.

1923 – urodził się Stig Halvard Dagerman, szwedzki pisarz (*Ormen, Wyspa skaźców*) (zm. 1954).

1938 – zmarła w Krakowie (Łagiewnikach) siostra Maria Faustyna (właśc. Helena) Kowalska, święta, mistyczka, głosicielka kultu Miłosierdzia Bożego (ur. 1905).

6 PAŹDZIERNIKA

1873 – urodził się Vladas Putvinskis-Putvytis (jako Władysław Gerard Putwiński), ziemianin (Powieźupie), pisarz, kolporter literatury litewskiej, w 1919 założyciel Litewskiego Związku Strzeleckiego (zm. 1929); prekursor rybołówstwa.

1943 – urodziła się Elżbieta Starostecka, aktorka (*Trędowata*), piosenkarka; żona Włodzimierza Korcza.

1973 – atakiem wojsk Egiptu i Syrii na zajmowane przez Izrael Wzgórze Golan rozpoczęła się wojna Jom Kippur (zakończona 22 X). W Egipcie – Dzień Wojska.

7 PAŹDZIERNIKA

1943 – zmarł w sowieckim łagrze w Kotłasiu Eugeniusz Bodo (właśc. Bogdan Eugène Junod), aktor (Władek z *Bohaterów Sybiru*), piosenkarz (ur. 1899).

1973 – w kościele oo. jezuitów prymas kardynał Stefan Wyszyński dokonał koronacji obrazu Matki Bożej Łaskawej – Patronka Warszawy.

Niedziela, 8 października

Słońce: wsch. – 7.33, zach. – 18.38
Długość dnia – 11 godz. 05 min.
Ludwika, Pelagii, Taidy, Walerii

Poniedziałek, 9 października

Światowy Dzień Poczty
Słońce: wsch. – 7.35, zach. – 18.35
Długość dnia – 11 godz. 00 min.
Abrahama, Arnolda, Dionizego, Sary, Sybilli, Wincentego

Wtorek, 10 października

Światowy Dzień Drzewa
Słońce: wsch. – 7.37, zach. – 18.33
Długość dnia – 10 godz. 56 min.
Daniela, Franciszka, Jana, Leona, Paulina, Samuela

Środa, 11 października

Słońce: wsch. – 7.39, zach. – 18.31
Długość dnia – 10 godz. 52 min.
Aldony, Aleksandra, Emila

8 PAŹDZIERNIKA

1473 – zmarł biskup krakowski i kujawski Jan Gruszczyński, arcybiskup gnieźnieński i prymas Polski w l. 1463-1472, kanclerz wielki koronny (ur. 1405).

1943 – urodził się Robert Lawrence Stine (Jovial Bob Stine), amerykański pisarz, „Stephen King dziecięcej literatury” (*Ulica Strachu, Gęsia skórka*).

– zostało wyzwolone pierwsze francuskie miasto – Ajaccio na Korsyce.

1973 – zmarł Gabriel Honoriusz Marcel, francuski filozof, dramaturg, krytyk, współtwórca egzystencjalizmu chrześcijańskiego (ur. 1889).

9 PAŹDZIERNIKA

1683 – wojska polskie i austriackie dowodzone przez Jana III Sobieskiego odniosły zwycięstwo nad Turkami w II bitwie pod Parkanami (ob. Štúrovo, Słowacja); siły tureckie broniące północnych Węgier poniosły druzgocącą klęskę.

1973 – zmarła Sister Rosetta Tharpe, amerykańska piosenkarka, kompozytorka i gitarzystka, pierwsza gwiazda gospelu i pierwsza, którą zauważyli fani bluesa i wczesnego rock and rolla (ur. 1915).

10 PAŹDZIERNIKA

1733 – Francja wypowiedziała wojnę Austrii – początek wojny o sukcesję polską (rywalizacja St. Leszczyńskiego z Augustem III).

11 PAŹDZIERNIKA

1903 – urodził się Kazimierz Kordylewski, astronom, założył kartotekę minimów gwiazd zaćmieniowych, w 1961 odkrył pyłowe księżycy Ziemi (księżycy Kordylewskiego)

WL P.

OSTATNIA STRONA

Oszukali odporność

Tegoroczna Nagroda Nobla w dziedzinie medycyny i fizjologii trafi do Katalin Karikó i Drew Weissmana za prace nad modyfikacją mRNA i opracowanie techniki, która przyczyniła się do stworzenia szczepionek.

Węgierska biochemiczka Karikó zajmowała się terapią immunologiczną nowotworów. Uczulenie organizmu na białka komórek nowotworowych dawało perspektywę na zlikwidowanie choroby siłami samego organizmu. Jednak eksperymenty rozbiły się o jedną przeszkodę. Po wprowadzeniu do organizmu RNA zawierającego informacje o obcych białkach układ odpornościowy natychmiast rozpoznawał intruza i bezwzględnie go atakował, błyskawicznie

unicestwiając. K. Karikó wspólnie z Weissmanem – immunologiem z bostońskiego uniwersytetu – znaleźli na to sposób. Podmienili niektóre nukleotydy w łańcuchu na takie, które nie występowały w organizmie. Łańcuchy mRNA z syntetycznymi nukleotydami oszukiwały układ odpornościowy organizmu – zamiast włączać alert „uwaga obcy” powodowały odmienną reakcję, sugerując, że to jakiś tajemniczy nieznajomy, którego można zostawić w spokoju.

Nagrodzone rozwiązania umożliwiają tworzenie także takich leków. Możemy drukować szczepionki, ale również leki, także pod kątem konkretnych mutacji, konkretnych białek u pacjentów, którzy takiego leczenia będą wymagać.

Śmiech na zdrowie

Przychodzi mama z zebrania i krzyczy:

– Jasiu, twoja wychowawczyni powiedziała mi, że ani razu od wakacji nie byłeś w szkole.

– To już się wakacje skończyły?

Na lekcji matematyki pani pyta Jasia:

– Jasiu, co to jest kąt?

Jasiu myśli i odpowiada:

– To jest najbardziej zabrudzona część mojego pokoju.

Nauczyciel pyta się Jasia:

– Jakie kwiaty najbardziej lubisz?

– Róże.

– Proszę, napisz to na tablicy.

– E, nie. Chyba jednak wołam maki – mówi Jasio.

Rozmowa dwóch znajomych:

– Wiesz zostałem unijnym ekspertem w dziedzinie identyfikacji ptaków.

– Chodź tutaj! Co powiesz o tych dwóch na tamtym drzewie?

– Tak, to są ptaki...

Żona wpada roztrzęsiona do domu:

– Wyobraź sobie – mówi do męża – na ulicy nagle wpadamy na siebie z Bašką...

– Nie obchodzi mnie wasze babskie sprawy – przerywa jej małżonek.

– Jak uważasz, ale według lakiernika auto będzie gotowe dopiero za tydzień.

W domu dzwoni telefon, żona podchodzi odebrać, a mąż woła z drugiego pokoju:

– Jeśli to do mnie, powiedz, że mnie nie ma.

Żona odbiera i mówi:

– Niestety mąż jest w domu – i odkłada słuchawkę.

– Przecież prosiłem cię żebyś powiedziała, że mnie nie ma!

– Ale to był telefon do mnie, a nie do ciebie...

Szatnia w łaźni. Na wieszakach wiszą ubrania. W pewnym momencie w jednym z nich dzwoni telefon komórkowy. Rozbierający się obok mężczyzna wyciąga komórkę:

– Cześć kochanie, o co chodzi?

(...)

– A ile to futro kosztuje? 2000? Trochę drogo, ale, dobrze, kup sobie.

Po zakończeniu rozmowy facet bierze komórkę i wchodzi do pomieszczenia łaźni. Już od drzwi wola:

– Chłopaki, czyj to telefon?

Mąż do żony:

– Słyszałaś? Wynaleziono kosmetyk, który niezawodnie upiększa wszystkie kobiety.

– Nie tylko słyszałam, ale go używam – mówi z dumą małżonka.

– No tak, od razu wiedziałem, że to oszustwo.

W sklepie z elektrotechniką:

– Proszę pana, chcę kupić do samochodu zestaw głośnomówiący.

– Proszę pana a sam pan jeździ?

– Nie, najczęściej z żoną i teściową.

– I co? Mało panu?

Ojciec po długiej i dość jednostronnej dyskusji z teściową kieruje prośbę do syna:

– Jasiu przynieś proszę babci krem do ust.

– Tato – pyta syn – a który?

– Ten z napisem „Kropelka”

Żona robi wyrzuty mężowi:

– Obiecałeś mi, że staniesz się innym człowiekiem. A ty wciąż pijesz!

– Naprawdę stałem się innym człowiekiem, tylko że on też pije...

– Często pijesz?

– Od czasu do czasu...

– To znaczy?

– Od czasu jak knajpę otworzą, do czasu jak ją zamkną

Kulturalnie?

Music Diplomacy

O tym, że USA poważnie traktują związki polityki z muzyką, świadczy ustawa podpisana przez prezydenta Joe Bidena „Peace Through Music Diplomacy Act” (Pokój poprzez dyplomację muzyczną). A szczegóły inicjatywy globalnej dyplomacji muzycznej sekretarz stanu Antony Blinken przedstawił na konferencji w Waszyngtonie. Na dowód, że Blinken sam też traktuje poważnie i muzykę, i politykę, na spotkaniu wzięł do ręki gitarę elektryczną, by zagrać i zaśpiewać stary standard bluesowy Muddy’ego Watersa „Hoochie Coochie Man”.

Partnerem władz w dyplomacji muzycznej jest m. in. Amerykańska Akademia Fonograficzna w świecie znana głównie dzięki przyznawaniu nagrody Grammy. Teraz we współpracy z Departamentem Stanu od jesieni 2024 roku będzie prowadzić tzw. amerykański program mentorski. Ma on polegać na zapraszaniu profesjonalnych muzyków z różnych krajów na organizowane w USA zajęcia doskonalące ich umiejętności.

Ważną częścią tej dyplomacji mają być oczywiście występy artystyczne. Już w październiku do Jordarii uda się Herbie Hancock z zespołem i Dee Dee Bridgewater (z okazji 60. rocznicy trasy koncertowej orkiestry Duke’a Ellingtona). Herbie Hancock pojedzie też do Arabii Saudyjskiej, aby zrealizować program Arts Envoy. To pierwsze tego typu wspólne przedsięwzięcie USA i Arabii Saudyjskiej. A w listopadzie Orkiestra Filadelfijska odbędzie tournée po Chinach dla uczczenia 50-lecia trasy koncertowej, jaką ten zespół odbył tam w 1973 roku.

Muzyka ma być też wykorzystana w nauczaniu języka angielskiego, szczególnie na zajęciach dla dzieci i młodzieży w biedniejszych krajach. Na opracowanie takich językowych lekcji muzycznych rząd USA wyasygnował 40 mln dol.

Z kolei wspólnie z Programem Fulbrighta z Centrum Kennedy’ego uruchomiony zostanie program stypendialny promujący badania na styku sztuki oraz nauki i koncentrujące się na tym, jak sztuka może polepszać stan zdrowia światowej populacji, jej warunki życiowe.

